

[Statsministeren.]
 langt mildere Klima. Hvis man vil undersøge, hvornaar vi i disse 6 Aar havde den laveste, og hvornaar vi havde den højeste Arbejdsløshedsprocent, viser det sig, at det laveste Tal findes for Juni 1924 med kun 5,0 pCt. Arbejdsløshed, medens det højeste Tal findes i December 1926 med 32,2 pCt. Det forekommer mig nu, at den ærede Forespørger og det Parti, han tilhører skulde standse et Øjeblik ved disse Tal, thi hvis man har den Opfattelse, at det udelukkende er Regeringens Politik, der er afgørende for Arbejdsløshedens Størrelse — og det er jo den Opfattelse, der maa ligge bag ved den Forespørgsel, der i Dag er rettet til Regeringen —, er det ikke uden Interesse at lægge Mærke til, at baade i Forsommeren 1924, da vi havde den laveste Arbejdsløshedsprocent, og i 1926, da vi havde den højeste, skete der et Regerings-skifte. Det var Regeringen Stauning, der traadte til paa det Tidspunkt, da vi havde den laveste Sommerprocent, og det var den samme Regering, der traadte fra i den Maaned, da vi havde den højeste Vinterprocent, som disse 6 sidste Aar kan opvise. Med andre Ord, netop i de 2½ Aar, da Socialdemokratiet havde Regeringen, steg Arbejdsløsheden fra sit Minimum op til sit Maksimum, hvorefter den, navnlig i det sidste Aar, 1928, har været nedadgaaende. Jeg anbefaler de Herrer Socialdemokrater, der saa hensynsløst har misbrugt Arbejdsløsheden i den politiske Agitation, at lægge Mærke til disse Kendsgerninger, thi hvis de vedblivende vil hævde, at det er den siddende Regering, der er Skyld i Arbejdsløsheden, bør de ikke glemme at tilføje, at aldrig er Arbejdsløsheden steget saa stærkt her i Landet som i de 2½ Aar, da vi havde en socialdemokratisk Regering. (Afbrydelser: Det er frækt!). Ærede Medlemmer kan se efter i Statistiske Efterretninger! Det er jo dem, der viser det.

Jeg agter imidlertid ikke at følge Socialdemokratiet i dets letkøbte politiske Agitation paa Arbejdsproblemet. Ulige mere interesserer det mig at finde Aarsagerne til de store Svingninger, jeg her har omtalt, thi vil vi bort fra den Ulykke, som Arbejdsløsheden er, og det vil vi dog alle, gælder det først og fremmest om at finde Ulykkens Aarsag og at handle derefter. Og det forekommer mig da, at for enhver, der roligt og forstandigt søger Belæring i de faktiske Forhold, ligger det aabent og klart, baade hvorfor vi havde det laveste Arbejdsløshedstal fra April 1924 til Marts 1925, og hvorfor Arbejdsløsheden derefter

tog saa voldsom Fart, indtil den kulminerede i December 1926. Aarsagen til den lave, næsten normale Arbejdsløshed, som Aaret 1924 og de første Maaneder af 1925 kan opvise, var Inflationen. Med Kronens Fald bragtes pludselig alle vore organisationsbundne Arbejds- og Varepriser ned, saaledes at Erhvervslivets Produktionsomkostninger, Handels- og Transportomkostninger kom i det rette Forhold til Købeevnen. Der skete en Tilpasning mellem Udgifter og Indtægter, mellem Tilbud og Efterspørgsel, en Tilpasning, som havde til Følge, at Aaret 1924 for alle Erhverv uden Undtagelse, baade Byernes og Landets, blev det bedste, vi har haft i hele Efterkrigsperioden, og ogsaa langt det bedste for Arbejderstanden, fordi Arbejdsløsheden praktisk talt blev bragt til Ophør. At alt dette skyldtes en kunstig Inflation, fremkaldt ved Kronefaldet, og havde altsaa ikke sin Aarsag i noget, som vi har Grund til at rose os af, og som ikke kan gentages, uden at hele Landets Økonomi bliver rystet, det er i denne Forbindelse ikke det afgørende. Det, der har Interesse med Hensyn til Arbejdsløshedsproblemet, er den Kendsgerning, at saa snart Tilpasningen mellem Indtægter og Udgifter, Overensstemmelse mellem Priser og Lønninger paa den ene Side og Købeevnen paa den anden Side, var bragt til Veje, saa var ogsaa dansk Erhvervsliv sundt og stærkt, saa kom Hjulene i Gang, og saa var der Beskæftigelse for alle.

Ganske modsat gik det saa, da den endnu voldsomme Kronestigning tog Fart i Sommeren 1925 eller nøjere bestemt: fra April 1925. Da opstod der et Misforhold overalt, hvor der i 1924 havde været Overensstemmelse. I og for sig var det ikke nødvendigt, at Kronestigningen skulde medføre disse Konsekvenser. Den foregik ganske vist i et saa hurtigt Tempo, at det kunde være vanskeligt at foretage Tilpasningen i det samme Tempo, men det er en given Ting, at hvis alle Udgiftsbeløb havde tilpasset sig i samme Grad, som Landets samlede Indtægter udefra uafvendelig maatte gaa ned, vilde Kronens Stigning hverken have fremkaldt Erhvervskrise eller Arbejdsløshed, saa vist som det ikke er Tallene, men Tallenes Indhold, det kommer an paa. Det, der er blevet skæbnesvangert for hele Erhvervslivets Økonomi her i Landet og for Arbejderstanden, er den Omstændighed, at den da siddende Regering og de mægtige Fagorganisationer fuldstændig benægtede Nødvendigheden af, at en Tilpasning maatte foretages. Derfor genopstod Arbejdsløsheden, og derfor steg den med svimlende